

АКСІОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ПЕДАГОГІЦІ ТУРИЗМУ

Гуманізація й демократизм у туристському вихованні виявляються у ставленні суб'єктів туристської діяльності до іншої особистості, історії, традицій, культури. У Глобальному етичному кодексі туризму зазначено, що «туристська діяльність має здійснюватись у гармонії із специфічними особливостями і традиціями.

Проблема *етичних норм і цінностей* у їх взаємозв'язку із туризмом є особливо важливою сьогодні, коли туризм потребує коректив у виховній сфері, ціннісних орієнтаціях, у мотиваційній сфері особистості туриста, у спосо'бах регулювання культурних конфліктів. Аксиологічна та морально-етична проблематика не є принципово новим явищем для виховання, проте вона репрезентує саме ту специфічну рису, яка притаманна передусім сучасній теорії і практиці виховання, де вкрай загострилась суперечка щодо ціннісних суджень.

У педагогіці туризму принципи виховання можна розглядати, по-перше, стосовно педагогічного процесу навчального закладу туристського спрямування, головна мета якого – підготовка фахівців для туристської галузі; по-друге, щодо суб'єкта туризму в умовах мандрівки, освоєння особистістю іншої культури [1].

Нині основними характеристиками системи принципів туристського виховання, виходячи із сучасних педагогічних концепцій, є:

1) націленість на здійснення основної мети виховання особистості в сучасних умовах розвитку суспільства - формування всебічної і гармонійно розвиненої особистості - громадянина своєї держави з активною життєвою позицією та почуттям поваги до національної культури, історії кожного народу;

2) національна спрямованість водночас із гармонійністю, комплексністю, конкретністю та послідовністю виховних впливів у розвитку взаєморозуміння між народами;

3) орієнтація на забезпечення культуровідповідної комунікації суб'єктів туризму.

Розуміння естетичної функції освіти і навчання у сучасній педагогічній науці досить неоднозначне. З одного боку, існує концепція, в рамках якої естетика освіти і навчання розглядається поряд із усіма функціями педагогіки (І. А. Зязюн, Г. П. Сагач). З іншого боку, в деяких педагогічних концепціях естетична функція вирізняється як базова в організації образно-емоційного, естетичного освоєння літератури та мистецтва, своєрідна «естодидактика».

Головними завданнями *аксіології педагогіки туризму* є: обґрунтування етико-естетичних засад виховання особистості в туризмі; по-друге, визначення умов педагогізації особистості ціннісними орієнтаціями інших життєвих світів, культур, історій. У педагогіці туризму аксіологічні принципи мають реалізовуватись у конкретних моделях туристичного простору, які відображають не лише вектори та стадії зміни цінностей, але вектори та стадії змін розвитку особистості.

Аксіологічний аналіз у педагогіці туризму – важливий метод вивчення процесів інкультурації, тобто засвоєння суб'єктом системи культурних цінностей. Розроблено інноваційний туристський продукт – національні екскурсійні маршрути («Трипільське поселення України», «Із варяг у греки», «Козацькі Січі», «Вільності війська Запорізького», «Фортеці й замки України», «Монастирі України», «Гетьманські столиці», «Чумацькими шляхами»). На сьогодні діють тематичні напрями системи туристично-екскурсійних маршрутів, що охоплюють всю територію України. Доцільно цей досвід використати й у підготовці інших аксіологічних туристичних програм в Україні.

Завдяки туризму здійснюється соціалізація особистості. Формується соціальний досвід особистості за допомогою різновекторного аксіологічного простору: природної та культурної спадщини, що освоюється за допомогою освітніх інститутів, сім'ї, засобів масової інформації, інших засобів туризму.

Важливим є організований аксіологічний простір, тобто соціальне середовище, що спеціально організовано для позитивної динаміки особистості. Сучасні умови використання організованого аксіологічного простору в педагогіці туризму характеризується:

- повною свободою вибору варіанта заняття;
- професійною основою заняття (підготовка викладача, розробка науково-методичного забезпечення);
- можливістю отримання додаткової освіти, підготовкою до нової професії;
- творчим характером діяльності [2].

Естетичні функції педагогіка туризму виконує через: *інформаційно-пізнавальну*, пов'язану із здобуттям, удосконаленням знань особистості; *ціннісно-орієнтаційну* – з реалізацією естетичних переконань; *діяльнісно-вольову* – з реалізацією естетичних здібностей, які визначають *соціально-творчу* спрямованість мандрівки; *комунікативну*, що виступає моделлю емоційної і нормативної саморегуляції поведінки і діяльності туриста.

Список використаних джерел

1. Педагогіка туризму : навчальний посібник / В. К. Федорченко, Н. А. Фоменко, М. І. Скрипник, Г. С. Цехмістрова. – Київ : Слово, 2004. – 296 с.
2. Сокол Т. Г. Основи туризмознавства: Навч. посіб. /Т. Г. Сокол – К., 1999. – С 67.
3. Суворцева Р. Ф. Проблема інноваційної діяльності педагогічній теорії та практиці. Наука і освіта Р. Ф. Суворцева / – 2001. – № 6. – с. 116 – 120.

УДК 004.422.61

ПАПІВ В. В.
СПІВАК С. М.
ОЛЬШАКОВСЬКА Г. В.
Мукачівський державний університет, Україна

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ФАХІВЦІВ ТУРИСТИЧНОГО ПРОФІЛЮ

Важливим напрямом дослідження проблем сфери туризму є теоретико-методологічне обґрунтування інноваційних технологій підготовки фахівців для сфери туризму. Закономірності професійної діяльності майбутнього фахівця галузі накладають певні вимоги на педагогічні технології викладання і розробки змісту

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>